

UITSTEEKEND ONDERWIJS MAKEN WE SAMEN

Schoolplan 2023-2027

Johan de Witt Scholengroep

DE
JOHAN WITT

INHOUDS- OPGAVE

Centraal adres

Zusterstraat 120
2512 TP Den Haag
T: (070) 3312300
E: info@johandewittscholengroep.nl

Locaties

Zusterstraat 120
2512 TP Den Haag

Capadosestraat 25
2523 AB Den Haag

Hooftskade 127-129
2526 KB Den Haag

Glasblazerslaan 25
2512 XW Den Haag

Vermeerstraat 56
2525 VM Den Haag

1. WAAR WE VOOR BESTAAN	4
1.1 Wie we zijn	5
1.2 Missie	7
2. WAAR WE VOOR GAAN	8
2.1 Visie	9
2.2 Ambities	11
2.3 Ambities VO Haaglanden	14
3. ONDERWIJSKUNDIG BELEID	16
3.1 Ieder op 't hoogst haalbare niveau: van aanbod tot ondersteuning	17
3.2 Samen leren in diversiteit: schoolklimaat, burgerschap en veiligheid	18
3.3 Effectief onderwijs volgens de 'Johan de Wittsystematiek'	19
4. PERSONEELSBELEID	20
4.1 We maken het samen	21
4.2 Aandacht voor persoonlijke ontwikkeling	21
4.3 Betrokken en verbonden: medezeggenschap	22
5. ONDERWIJSKWALITEIT	24
5.1 Blijven verbeteren: cyclus onderwijskwaliteit	25
5.2 Elke dag een stapje extra: kwaliteitscultuur	25
5.3 Kritisch blijven: bezwaar en beroep	25
6. CONTEXT: RELEVANTE FACTOREN VOOR HET BELEID	26
KIJKWIJZER	30

1. WAAR WE VOOR (BE)STAAN

De Johan de Witt Scholengroep is een school voor openbaar voortgezet onderwijs met meerdere locaties in voornamelijk het hart van Den Haag. We bieden alle opleidingen binnen het VO: vmbo-basis, vmbo-kader, mavo, havo, vwo, gymnasium, praktijkonderwijs, entree en ISK. Onze school valt onder het bevoegd gezag van stichting VO Haaglanden.

1.1 WIE WE ZIJN
1.2 MISSIE

Ambitieuus en gericht op ontwikkeling

Johan de Witt biedt goed onderwijs. Om kwaliteit te blijven bieden zijn we op het Johan de Witt altijd in ontwikkeling. We stellen hoge eisen aan en hebben hoge verwachtingen (van elke Johan de Witt'er, leerlingen én personeel). De competenties en de inzet van ons onderwijspersoneel zijn bepalend voor het succes van onze leerlingen. Daarom zetten we in op een leven lang leren en draait het bij ons op school niet alleen om het leren van onze leerlingen, maar ook om het leren van ons personeel.

Betrokken & verbonden

We doen er alles aan om de leerling te laten slagen en succesvol te laten zijn. Hiervoor is betrokkenheid en verbondenheid nodig van leerlingen, personeel en ouders. Samen zorgen we ervoor dat iedere Johan de Witt'er zich elke dag en ieder moment welkom en veilig voelt in een zo optimaal mogelijke leeromgeving.

We handelen altijd in het belang van de leerling en zijn daarin volhardend, maar wijzen de leerling ook op de eigen verantwoordelijkheid. Dit vergt maatwerk waar het kan en nodig is. Het bieden van kansen en mogelijkheden, binnen vooraf gestelde grenzen, is hierbij een voorwaarde.

Eenheid in diversiteit

Onze school weerspiegelt de Haagse samenleving. Onze leerlingen en personeel hebben uiteenlopende achtergronden, voorkeuren, interesses en kwaliteiten. De rijkdom aan verschillen is onze kracht. Het Johan de Witt is met recht een minisamenleving waarin we van en met elkaar leren, om vervolgens met vertrouwen de buitenwereld tegemoet te kunnen treden. Op school behandelen we de ander, zoals we ook zelf behandeld willen worden, met respect en rekening houdend met elkaar.

Verkennen

Onderwijs gaat om meer dan kwalificatie. Ook persoonlijke ontwikkeling is een belangrijke opdracht. Het is onze taak om leerlingen aan te sporen hun interesses en talent te ontdekken. We maken leerlingen wegwijs in het aanbod, reiken verschillende mogelijkheden aan en stimuleren nieuwsgierigheid om vervolgens te ondersteunen in het ontplooiën van deze interesses en talenten. Vanzelfsprekend geldt ditzelfde voor het personeel.

Missie

De Johan de Witt Scholengroep biedt onderwijs, waardoor iedere leerling goed toegerust en met vertrouwen de weg in de samenleving kan vervolgen.

Dit onderwijs:

- is van hoge kwaliteit;
- wordt verzorgd in een veilige en plezierige omgeving waarin we met elkaar leren en werken, met aandacht en respect voor elkaar;
- houdt rekening met verschillen;
- sluit aan bij ieders behoeften, interesses, prestaties en ambities;
- stimuleert maatschappelijke betrokkenheid en draagt actief bij aan de (lokale) samenleving.

2. WAAR WE VOOR GAAN

2.1 VISIE
2.2 AMBITIES
2.3 AMBITIES VO HAAGLANDEN

Johan de Witt biedt uitstekend onderwijs

Op het Johan de Witt hebben we iedere leerling in beeld, werken we doelgericht en volgen we de ontwikkelingen en resultaten nauwgezet. Wij weten wat een goede les is en wat dat betekent voor het pedagogisch en didactisch handelen van iedere docent.

Johan de Witt maken we samen

Johan de Witt is een aantrekkelijke school voor leerlingen en medewerkers. Het is een fijne plek om te werken en leren. We zijn betrokken bij elkaar, werken samen en gaan de dialoog aan.

Nieuwe collega's en studenten begeleiden we goed, we nemen hen mee in de cultuur van Johan de Witt en staan open voor wat zij toevoegen. Wij laten zien waar we goed in zijn en blijven onszelf ontwikkelen. We zijn wendbaar en flexibel, en gaan uitdagingen met vertrouwen aan.

Johan de Witt staat midden in de wereld

De school staat midden in de rijke culturele, historische, sportieve en economische omgeving van Den Haag: de internationale stad van vrede en recht en het democratische hart van Nederland. Door ons netwerk kunnen

leerlingen optimaal gebruikmaken van deze omgeving. Ze krijgen mogelijkheden om hun interesses en talenten te ontdekken en hun houding en vaardigheden actief te oefenen in de maatschappelijke context.

ONZE AMBITIES

Om de visie te realiseren heeft het Johan de Witt voor elke pijler een aantal ambities. Hier gaan we de komende jaren mee aan de slag. De ambities zijn mede gevormd op basis van de trends die van invloed zullen of kunnen zijn op ons onderwijs de komende jaren (zie hoofdstuk 6).

Speerpunten

In de jaaractiviteitenplannen die per locatie worden opgesteld, zullen de ambities verder worden uitgewerkt in concrete speerpunten, doelen en acties.

Johan de Witt biedt uitstekend onderwijs

1. Het Johan de Witt biedt onderwijs waarin de eigen aspecten van kwaliteit merkbaar en zichtbaar zijn, zowel in het curriculum als in de organisatie én het handelen van het personeel. We borgen en onderhouden dat vanuit onze kwaliteitscultuur. Het bieden van uitstekend onderwijs kan alleen als je je blijft verbeteren en kritisch naar jezelf kijkt.
2. Docenten begeleiden de leerlingen, volgens een gezamenlijke aanpak ('Johan de Wittsystematiek'), zodanig in hun leerproces dat de leerlingen zich steeds autonomer ontwikkelen.
3. De school heeft specifieke aandacht voor de taalontwikkeling van de leerling binnen alle vakken en opleidingen.
4. Leerlingen werken doel- en resultaatgericht naar het hoogst haalbare niveau. Ze maken zich executieve vaardigheden eigen, die ze in staat stellen de regie over het eigen leren te nemen, en ontwikkelen competenties, waarmee ze een vervolgstap kunnen maken naar vervolgonderwijs of werk.

Johan de Witt maken we samen

5. Op het Johan de Witt hebben we gemeenschappelijke waarden. Daardoor weten we wat we van elkaar - medewerkers én leerlingen - kunnen verwachten, kunnen we samen plezier hebben en neemt iedereen zijn eigen verantwoordelijkheid. In een open cultuur zorgt een continue dialoog ervoor dat die waarden 'levend' blijven en dat iedereen de schoolbrede omgangsvormen onderschrijft en er consequent naar handelt.
6. Op het Johan de Witt kan iedereen zich blijven ontwikkelen. Er heerst een ambitieus leerklimaat voor leerlingen en medewerkers, waarbij onderscheidende kwaliteiten zoveel mogelijk worden benut. Ons personeelsbeleid draagt bij aan zowel de persoonlijke als de schoolontwikkeling en zorgt voor een fijne, veilige en inspirerende werk-/leeromgeving.

Johan de Witt staat midden in de wereld

7. De lesprogramma's gebruiken de contextrijke omgeving binnen de school (de wereld in huis) en die van de stad Den Haag als oefenplaats, maar kijken ook over de grenzen heen. Leerlingen maken zo kennis met mogelijkheden in de maatschappij en ontdekken hun eigen interesses.
8. Onze leerlingen geloven in hun eigen kunnen en treden zelfverzekerd de wereld tegemoet. Ze leren hun oordeel uit te stellen, zijn open-minded en empathisch. Ze kunnen kijken en ervaren vanuit meerdere perspectieven. Zij kennen hun sterke en minder sterke kanten en maken op basis van zelfreflectie keuzes voor hun toekomst.
9. We vergroten ieders bewustzijn van zijn/haar impact op het klimaat. Daarnaast creëren we een gezonde schoolomgeving waar aandacht is voor de fysieke en mentale gezondheid van Johan de Witt'ers. De school levert op die manier een bijdrage aan een duurzame en gezonde toekomst.

Ambities VO Haaglanden

Stichting VO Haaglanden heeft in haar strategisch plan 'Betekenisvol in ontwikkeling' 2021-2025 negentien beleidsambities geformuleerd op zeven gebieden. De Johan de Witt Scholengroep onderschrijft, als school binnen het bestuur van VO Haaglanden, deze beleidsambities.

“We stellen hoge eisen aan en hebben hoge verwachtingen van elke Johan de Witt’er, leerlingen én personeel.”

3. ONDERWIJS- KUNDIG BELEID

In dit hoofdstuk staan de hoofdlijnen van ons onderwijskundig beleid. Onderdelen van dit beleid zijn uitgebreid beschreven in andere schooldocumenten, waar we dan ook naar verwijzen.

3.1 IEDER OP 'T HOOGST HAALBARE NIVEAU
3.2 SAMEN LEREN IN DIVERSITEIT
3.3 EFFECTIEF ONDERWIJS

3.1 IEDER OP 'T HOOGST HAALBARE NIVEAU: VAN AANBOD TOT ONDERSTEUNING

Onderwijsaanbod¹

Op het Johan de Witt kunnen leerlingen terecht voor gymnasium, vwo, havo, mavo, vmbo kader (kbl), vmbo basis (bbl), praktijkonderwijs+ (PrO+), praktijkonderwijs (PrO), entree-opleiding en onderwijs aan nieuwkomers (ISK). De opbouw en inhoud van de onderwijsprogramma's staan uitgebreid beschreven in onze schoolgids.

Kerdoelen en referentieniveaus²

Het onderwijs is in de onderbouw gebaseerd op kerndoelen en voor taal en rekenen op de referentieniveaus. In de bovenbouw is het gebaseerd op eindtermen. De eindtermen en kerndoelen zijn voor alle opleidingen en leerjaren uitgewerkt in doelenkaarten binnen een Programma voor Toetsing Onderbouw (PTO) of een Programma voor Toetsing en Afsluiting. Die geven precies aan wat er gedurende het schooljaar per vak en opleiding aangeboden en getoetst wordt.

Bij de vaststelling van de eindtermen (kwalificatiedossiers) voor beroepsopleidingen gelden de referentieniveaus van de commissie Meijerink voor taal en rekenen. De moderne vreemde talen werken volgens het Europees referentiekader voor talen (ERK) en de exameneisen.

Doorstroommogelijkheden³

Leerlingen kunnen verschillende routes nemen naar het voor hen beste niveau. De doorstroommogelijkheden voor elk niveau staan beschreven in het document *Overgangsnormen op- en doorstroomregeling*.

Maatwerk in ondersteuning⁴

De ondersteuning voor leerlingen moet aanslui-

ten op de behoeften van de individuele leerling: maatwerk. Wij maken hierin onderscheid tussen basisondersteuning, basis⁺-ondersteuning, extra ondersteuningsaanbod en diepteondersteuning.

Het merendeel van de leerlingen heeft voldoende aan basisondersteuning, het normale onderwijsprogramma van de school. Waar nodig kan er gebruik gemaakt worden van huiswerkbegeleiding, bijles, examentraining, dyslexie & dyscalculie-ondersteuning (*basis⁺-ondersteuning*). Ook het invoeren van deskundigen binnen de school of externe expertise via het samenwerkingsverband (*extra ondersteuningsaanbod*) en passende ondersteuning buiten het Johan de Witt door het samenwerkingsverband (*diepteondersteuning*) behoort tot de mogelijkheden, wanneer dit nodig blijkt te zijn.

Begeleiding bij taalachterstand⁵

Onze leerlingen hebben vaak taalachterstanden op het moment dat ze bij ons op school starten. Daarom is er extra aandacht voor het kernvak Nederlands en heeft lezen een prominente plek binnen het onderwijs. De schoolleiding zet zich actief in voor een gedegen taalbeleid en de implementatie van taalgericht lesgeven bij alle vakken, het toewerken naar de referentieniveaus en de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs Nederlands.

De school heeft met leerstofonafhankelijke toetsen op individueel en op groepsniveau het gewenste taalniveau vastgesteld voor leerlingen in de verschillende leerjaren voor lees- en woordenschatontwikkeling. Dit niveau wordt systematisch geëvalueerd. Op grond van de resultaten maakt de school plannen voor een ander of aanvullend onderwijsaanbod.

Het curriculum Nederlands werkt op effectieve wijze toe naar de gewenste taalniveaus, biedt een doorlopende leerlijn voor de verschillende taaldomeinen uit het referentiekader en komt tegemoet aan de verschillende niveaus van de leerlingen. De docenten Nederlands zetten adequate didactiek

beschreven in:

1. Schoolgids, hoofdstuk 'Ons onderwijs'
2. Toetsbeleid en procedureboek toetsing & examens

3. Overgangsnormen op- en doorstroomregeling
4. Schoolondersteuningsprofiel (SOP)
5. Taalbeleid

in om doelgericht te werken aan de verhoging van het taalvaardigheidsniveau van de leerlingen.

Er is voldoende leertijd voor alle leerlingen om zich het basisprogramma eigen te maken. Voor leerlingen met achterstanden wordt zo nodig extra leertijd ingeruimd. De school biedt een taalrijke omgeving, die uitnodigt tot (taal)leren binnen en buiten school. Om de leescultuur te verankeren, is er gerichte aandacht voor het verhogen van de leesmotivatie en extra tijd om het lezen op school en thuis te bevorderen.

3.2 SAMEN LEREN IN DIVERSITEIT: SCHOOL-KLIMAAT, BURGERSCHAP, KUNST EN VEILIGHEID

Schoolklimaat

Rust, respect en structuur kenmerken ons schoolklimaat. We vinden het belangrijk dat iedere leerling zich welkom en gezien weet. Met duidelijke basisregels en afspraken, goed voorbereide lessen met een herkenbare lesopbouw en een uniforme indeling van lesperiodes bieden we een heldere structuur.

In de lessen besteden we regelmatig aandacht aan deze wijze van met elkaar omgaan.

Burgerschapsvorming⁶

We geven invulling aan onze maatschappelijke opdracht dat 'elke leerling bijdraagt aan sociale samenhang in de samenleving' (*De staat van het onderwijs 2021*) en geven daarom burgerschapsvorming een belangrijke plaats binnen alle opleidingen. We besteden expliciet aandacht aan de internationalisering van de samenleving en sluiten aan bij de ontwikkelingen rondom burgerschapsvorming van Curriculum.nu.

6. Beleidsplan: Burgerschaps-onderwijs

7. Beleidsplan: Kunstonderwijs 2021-2025

8. Veiligheidsplan / Antipestprotocol / Protocol digitale middelen & mediagebruik

Kunst- en cultuuronderwijs⁷

Kunst- en cultuuronderwijs is al decennialang een belangrijk onderdeel van de Johan de Witt Scholengroep. Als scholengroep willen wij leerlingen de kans geven om hun creatief vermogen verder te ontwikkelen in een grootstedelijke context. Dit doen wij gebruikmakend van de kracht van de superdiversiteit van de leerlingpopulatie en de rijke professionele omgeving van Den Haag. Leerlingen onderzoeken zichzelf, hun verhouding met de ander en met de wereld waarin zij leven.

Veiligheid op school⁸

We zorgen voor rust en veiligheid in de gebouwen, zodat leerlingen ongestoord kunnen leren. Dat doen we door:

- basisafspraken te maken over respectvol met anderen omgaan;
- een inclusieve schoolcultuur te bevorderen;
- een antipestprotocol te hanteren;
- verantwoord social-mediagebruik aan te leren;
- met een gecertificeerd veiligheidsplan te werken op elke locatie.

Verder zijn er meerdere vertrouwenspersonen bij wie medewerkers en leerlingen terecht kunnen als ze willen praten over een vertrouwelijke kwestie.

Privacybeleid⁹

Voor het onderwijs en om te voldoen aan wettelijke verplichtingen moeten we persoonsgegevens opslaan. De wijze waarop we met de persoonsgegevens van (oud-)leerlingen en betrokkenen bij het onderwijs omgaan, is geregeld op het niveau van VO Haaglanden. Het privacybeleid van VO Haaglanden is uitgewerkt in een privacyreglement voor (oud-)leerlingen en een privacyreglement voor (oud-)medewerkers. De reglementen zijn in overeenstemming met de AVG.

9. Privacyreglement VO Haaglanden leerlingen
Privacyreglement VO Haaglanden personeel

3.3 EFFECTIEF ONDERWIJS VOLGENS DE 'JOHAN DE WITTSYSTEMATIEK'

Pedagogisch-didactisch klimaat¹⁰

Wij geven inhoudelijk en organisatorisch goede lessen: op afstand, hybride of volledig op locatie. Voor leerlingen is altijd duidelijk dat het gaat om een les op het Johan de Witt. We creëren de meest ideale lessen voor onze leerlingen aan de hand van gezamenlijke didactische en pedagogische principes. Die zijn gebaseerd op:

- het inspectierapport *Effectief afstandsonderwijs* van het OCW;
- de zes rollen van de leraar van Martie Slooter;
- de vier lesfasen van het Doordacht Passend Lesmodel van de CED-groep;
- de RTTI-richtlijnen;
- formatief handelen;
- het gedachtegoed van de Transformatieve School.

Dit heeft zich vertaald naar een kijkwijzer die door de docenten wordt gebruikt om kwalitatief goede lessen neer te zetten (zie pagina 30).

ICT in het onderwijs¹¹

Het Johan de Witt ziet duidelijk het belang en de mogelijkheden van ICT in het onderwijs. Er worden lessen gegeven over robotica, programmeren en digitale geletterdheid (leerjaar 1&2) en er is aandacht voor de didactische inzet van ICT en de mogelijkheden van gaming in het onderwijs. Daarnaast leren leerlingen over nieuw technologie zoals VR, drones, 3D-printen en open source platforms.

Onze onderbouwklassen werken met Chromebooks en bouwen een digitaal portfolio op voor kunsteducatie, burgerschap en LOB. Digitale oefenprogramma's worden ingezet voor het

10. JdW Kijkwijzer voor effectief onderwijs

11. ICT-beleid

trainen van vaardigheden binnen de kernvakken. Ons onderwijspersoneel is geschoold in digitale didactiek en kan kwalitatieve lessen op afstand verzorgen, indien de noodzaak zich hiervoor aandient.

Omdat de school inziet dat het voor leerlingen verleidelijk is om ict-toepassingen of devices te gebruiken voor doeleinden die niet gerelateerd zijn aan school of leren, zijn er duidelijke regels opgesteld voor telefoongebruik in de les en het gebruik van wifi.

Om leerlingen en personeel te beschermen tegen nadelige consequenties van sociale media is er een social-mediaprotocol. Voor de leerlingen verzorgen de veiligheidscoördinatoren lessen in de onderbouw over gebruik/misbruik van social-media.

4. PERSONEELS- BELEID

- 4.1 WE MAKEN HET SAMEN
- 4.2 AANDACHT VOOR PERSOONLIJKE ONTWIKKELING
- 4.3 BETROKKEN EN VERBONDEN

4.1 WE MAKEN HET SAMEN

Schoolorganisatie¹²

De Johan de Witt Scholengroep is één school met meerdere locaties verspreid over de binnenstad van Den Haag. Er werken ruim 200 medewerkers onderverdeeld in onderwijzend, ondersteunend, administratief personeel, schoolleiding en staf.

De scholengroep wordt aangestuurd als één school en één organisatie en is aangesloten bij de Stichting VO Haaglanden. Elke locatie heeft een eigen onderwijsprofiel en wordt geleid door een locatieleider met een of meerdere teamleiders.

Medewerkers¹³

De schoolleiding bestaat uit vijf vrouwen en zeven mannen. De directie wordt gevormd door 1 algemeen directeur en 1 directeur Onderwijs.

Formatie Schooljaar	20-21	21-22	22-23	23-24	24-25	25-26
OP	170,66	191,74	191,74	183,33	179,13	178,74
OOP	65,61	62,31	62,18	59,32	58,32	56,26
DIR	2	2	2	2	2	2
Totaal	239,29	257,05	256,92	245,65	240,45	238,00

Tabel 1: formatie per jaar in planperiode

Bevoegdheid en inschaling

Elke docent op het Johan de Witt is in opleiding of bevoegd. Het aandeel 'in opleiding' is relatief groot, omdat we streven naar een geleidelijke overgang van benoembaar naar bevoegd. Door bijvoorbeeld de nauwere samenwerking met hogeschool Rotterdam neemt het aantal bevoegde docenten sneller toe.

Iedere eerstegrader in het LD-werkgebied wordt automatisch ingeschaald in LD en iedere bevoegde tweedegrader krijgt automatisch een LC-inschaling. Sommige tweedegraadsdocenten kunnen in aanmerking komen voor LD.

12. *Organisatiemodel Johan de Witt Scholengroep*

13. *Taakbeleid*

14. *Gesprekkencyclus*

Ziekteverzuim

Het kortdurend frequent verzuim onder het personeel is op het Johan de Witt gelijk of soms zelfs onder het landelijk gemiddelde. De waardering voor de verzuimbegeleiding is ten opzichte van 2017 gestegen van 7.8 naar 8.0 en ligt al jaren boven het gemiddelde van de referentiegroep (7.4). Onze school wordt door de overgrote meerderheid van de medewerkers gewaardeerd ten aanzien van 'helderheid van procedures bij ziekte' en 'kennis van het verzuimprotocol van de school'. Daarnaast zijn veel medewerkers tevreden over 'opvang bij ziekte'.

Om tot een evenwichtige werklust te komen voor het onderwijzend personeel en de taken af te stemmen op hun competenties hanteert het Johan de Witt een taakbeleid, waarin staat wat van de medewerkers verwacht mag worden. Het Johan de Witt voert daarnaast levensfasebewust personeelsbeleid door medewerkers een individueel keuzebudget te geven.

4.2 AANDACHT VOOR PERSOONLIJKE ONTWIKKELING

Beoordelingsbeleid¹⁴

De kwaliteit van de medewerkers bepaalt voor een groot deel de kwaliteit van het onderwijs. Daarom vinden er regelmatig gesprekken plaats tussen leidinggevende en medewerkers van het Johan de Witt over hun ontwikkeling en functioneren. Daarvoor gebruikt de Johan

de Witt Scholengroep een functionerings- en beoordelingssystematiek. Binnen de gesprekken-cyclus stemmen medewerker en leidinggevende formeel het huidige functioneren, het toekomstige gewenst functioneren en de te bereiken resultaten met elkaar af.

Opleidingsbeleid

*Scholing*¹⁵

Het Johan de Witt wil graag de deskundigheid van het personeel vergroten om te kunnen blijven inspelen omstandigheden en om doelen uit het meerjarenplan te realiseren. Daarom stellen we elk schooljaar een scholingsplan op voor (groepen van) docenten en/of onderwijs-ondersteuners van de verschillende locaties en opleidingen. Scholing kan naar eigen keuze maar kan ook verplicht zijn.

*Begeleiding*¹⁶

Om medewerkers die starten in een nieuwe functie goed op weg te helpen, biedt het Johan de Witt begeleidingsprogramma's aan. De programma's zijn bedoeld voor startende docenten (BSL), voor startende mentoren (BSM) en voor startende vaksectievoorzitters (BSV).

*Opleiding*¹⁷

Samen met zeven andere vo-scholen en vier lerarenopleidingen is het Johan de Witt de opleidingschool NOD (Netwerk Opleiden Docenten) Haaglanden gestart om bij te dragen aan de oplossing van het kwalitatief en kwantitatief docententekort in de regio. Het NOD leidt docenten voor een belangrijk deel op de werkplek op en wil zo bijdragen aan de professionele ontwikkeling van docenten in hun verdere loopbaan.

4.3 BETROKKEN EN VERBONDEN: MEDEZEGGENSCHAP¹⁸

Het Johan de Witt heeft medezeggenschap voor groepen betrokkenen georganiseerd in verschillende raden:

- Leerlingenraad per locatie
- Ouderraad per locatie
- Personeelsgeleding medezeggenschapsraad
- Medezeggenschapsraad

“Wij laten zien waar we goed in zijn en blijven onszelf ontwikkelen.”

15. Scholingsplan
16. Inductieprogramma

17. Website NOD Haaglanden
18. Schoolgids, hoofdstuk 'participatie'

5. ONDERWIJS- KWALITEIT

5.1 BLIJVEN VERBETEREN
5.2 ELKE DAG EEN STAPJE EXTRA
5.3 KRITISCH BLIJVEN

5.1 BLIJVEN VERBETEREN: CYCLUS ONDERWIJSKWALITEIT

Op basis van onze ambities in het schoolplan, het strategisch plan van VO Haaglanden en het inspectiekader stellen we ieder jaar onze speerpunten vast. Deze zijn schoolbreed dan wel locatiespecifiek. Ieder schooljaar wordt er een jaar-activiteitenplan opgesteld met daarin concreet opgenomen aan welke speerpunten/doelen dat jaar wordt gewerkt en welke acties daarvoor worden ondernomen. Aan het einde van elke periode (vier periodes per schooljaar) evalueren we in hoeverre er is gewerkt aan de doelen/speerpunten en of de benodigde acties zijn uitgevoerd. Indien nodig stellen we doelen bij. We meten de opbrengsten op verschillende manieren, o.a. evaluatiegesprekken, enquêtes en data-analyse.

Het Johan de Witt evalueert jaarlijks in hoeverre er is gewerkt aan de bestuursbrede ambities en rapporteert daarover aan het bevoegd gezag van VO Haaglanden.

5.2 ELKE DAG EEN STAPJE EXTRA: KWALITEITSCULTUUR

Op het Johan de Witt werken we opbrengstgericht. We kijken iedere lesperiode naar de opbrengsten van onze leerlingen. We verzamelen systematisch gegevens over de resultaten, leergedrag, leerstrategie en het welbevinden van leerlingen. Met het opbrengstgericht werken beogen we betere prestaties van leerlingen, hogere leerlingbetrokkenheid bij de eigen leerprestaties en verbetering van de onderwijskwaliteit.

Op het Johan de Witt gebruiken we een aantal instrumenten en methodieken om de kwaliteit van het onderwijs en de organisatie continu te verbeteren en te borgen (zie tabel 2).

5.3 KRITISCH BLIJVEN: BEZWAAR EN BEROEP¹⁹

Indien ouders of leerlingen ergens ontevreden over zijn, dan kunnen ze daarover in gesprek gaan met de algemeen directeur van de school. Bij een blijvend verschil van inzicht kunnen zij ook terecht bij het bestuur van de stichting VO Haaglanden.

Tabel 2: overzicht instrumenten en methodieken voor kwaliteitsverbetering en -borging

Instrument / methodiek	Opbrengst
PDCA-CYCLUS	Jaaractiviteitenplan met doelen en speerpunten, periodieke evaluaties, eventuele bijstelling plan, jaarlijkse rapportage
Quality Analysis met RTTI & OMZA	<i>Voor leerling:</i> gerichte feedback op gemaakte toets <i>Voor docent:</i> inzicht in sterke en zwakke punten van leerling en klas, feedback op lessen en kansrijke verbeteracties, strategieën en werkvormen
Collegiale visitatie: toetsen van het eigen beeld van de school aan het beeld van externe collega's	Kennis en inzicht in de eigen ontwikkeling, aanknopingspunten voor verbetering
Professionele ontwikkeling & reflectie met <ul style="list-style-type: none"> • bordsessies • lesbezoek • gezamenlijk toets- en lesontwerp • de stem van de leerling 	<ul style="list-style-type: none"> • voortgang van doelen en acties te monitoren • met en van elkaar leren • beter aansluiten lessen bij behoeften van leerlingen • verbeterpunten, grotere leerlingbetrokkenheid

¹⁹ Schoolgids, hoofdstuk 'Klachtenregeling'

6. CONTEXT: RELEVANTE FACTOREN VOOR HET BELEID

In de rapporten Staat van het onderwijs uit 2020 en 2021 is een aantal trends beschreven. Wij benoemen in dit hoofdstuk de trends die van invloed zullen of kunnen zijn op ons onderwijs de komende jaren.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Niveau van het Nederlandse onderwijs

Uit verschillende onderzoeken komt een beeld naar voren van het primair en voortgezet onderwijs in Nederland dat alle reden geeft in beweging te komen. Zo laat internationaal onderzoek zien dat de leerlingprestaties een dalende trend vertonen. Vanaf 2015 dalen de prestaties bij 15-jarigen bij wiskunde en natuurwetenschappen. In groep 8 haalt 82% leerlingen een fundamenteel niveau voor rekenen, een derde haalt het streefniveau.

Ook het niveau van taal- en leesvaardigheid is afgenomen. De OESO beschouwt 24 procent van de Nederlandse 15-jarigen als dermate laaggeletterd dat zij niet voldoende kunnen meekomen in de maatschappij (OECD, 2019 en PISA, 2019). Leerlingen komen vaker met een onvoldoende schrijfvaardigheid het voortgezet onderwijs binnen en de groep excellente lezers wordt steeds kleiner. Daarnaast neemt ook het leesplezier op alle niveaus binnen het voortgezet onderwijs af, behalve in het praktijkonderwijs.

Nederland scoort nu onder het EU-gemiddelde. De leermotivatie van de Nederlandse leerlingen is zelfs het laagst van alle landen in het OESO-onderzoek. Daarnaast komt uit nationaal onderzoek dat de gemiddelde cijfers van het centraal examen (pre-corona) weliswaar stabiel zijn, maar dat verschillen tussen scholen groot zijn.

Gelijke kansen

Kinderen met dezelfde capaciteiten hebben niet altijd dezelfde kansen om het beste uit zichzelf te halen. Vaak speelt hun achtergrond een rol, met name het opleidingsniveau van de ouders. Zo blijkt de schoolloopbaan voor leerlingen te verschillen per vooropleiding van de ouders. Leerlingen van ouders met een wetenschappelijke opleiding blijven bijvoorbeeld minder vaak zitten, worden hoger geplaatst en stromen vaker door en op binnen het voortgezet onderwijs. De coronacrisis heeft die kansenongelijkheid versterkt,

doordat de randvoorwaarden om te kunnen leren niet bij alle leerlingen thuis aanwezig zijn.

Positief is dat leerlingen met een niet-westerse migratieachtergrond in het voortgezet onderwijs vaker dan vijf jaar geleden hogere onderwijsniveaus volgen. En volgens onderzoek van de Inspectie van het Onderwijs namen in 2017/2018 voor het eerst de verschillen tussen cognitief vergelijkbare leerlingen met hoger en met lager opgeleide ouders niet verder toe in de schooladviezen aan het eind van het basisonderwijs. In 2018/2019 is dit gelijk gebleven. Overigens blijft het aantal vwo'ers over de gehele linie beperkt.

Tekort aan onderwijspersoneel

Landelijk is er een lerarentekort in het voortgezet onderwijs. En dat tekort blijft onverminderd hoog, met name in de grote steden. Voor de stad Den Haag komt daarbovenop dat de leerlingenpopulatie zal toenemen tot 2027, waardoor het tekort alleen maar toeneemt. Ook blijkt het steeds moeilijker om vacatures voor schoolleiders ingevuld te krijgen.

Het tekort aan gekwalificeerd personeel is een bedreiging voor de kwaliteit van het onderwijs. Scholen hebben in toenemende mate vacatures moeten invullen met niet-bevoegde docenten en zullen dat bij een aanhoudend tekort moeten blijven doen. Doordat scholen deze docenten intern moeten opleiden en begeleiden, kunnen ze dus niet volledig voor schooltaken ingezet worden. En daar gaan aanzienlijke kosten mee gepaard. Helaas blijkt dat een groot aantal startende en niet-bevoegde docenten binnen een jaar weer vertrekt.

Corona

De coronapandemie heeft een grote impact gehad op de maatschappij en op het onderwijs. Scholen moesten van de ene op de andere dag overschakelen van fysiek onderwijs op afstandsonderwijs. En dat gold ook voor de leerlingen: opeens moesten zij thuis een plek inrichten om online lessen te volgen. Velen lukte dat. Maar niet alle leerlin-

gen bleken in de thuissituatie de voorzieningen te hebben die nodig zijn voor het volgen van afstandsonderwijs. Daardoor ging leertijd verloren, met name in het vmbo. Omdat ook docenten nog relatief weinig ervaring hadden met afstandsonderwijs zijn er (leer)achterstanden ontstaan en is de motivatie om te leren afgenomen.

De overheid heeft met het Nationaal programma onderwijs voor de komende twee jaar geld beschikbaar gesteld om leerachterstanden weg te werken. Scholen in Nederland worden gevraagd de situatie in kaart te brengen en kansrijke interventies in te zetten.

Veranderende maatschappij

Dat onze maatschappij voortdurend verandert, is een gegeven. De vraag is hoe we als onderwijs moeten reageren op al die veranderingen. We hebben bijvoorbeeld te maken met klimaatverstooring, iets wat een grote impact heeft op de toekomst van onze leerlingen. We zien een groeiende bewustwording daarover. Wij willen onze leerlingen voorbereiden op een actieve rol in de samenleving en willen daarom onze leerlingen te laten meedenken over en meewerken aan een duurzamere toekomst.

Daarnaast neemt technologie een steeds centralere plek in de samenleving in. De ontwikkelingen gaan razendsnel. Dat de technologie andere vaardigheden vragen is duidelijk en daar blijven we als school alert op en actief in. Een docent die op de hoogte is van de (on)mogelijkheden van ICT is in staat deze op een effectieve manier in te zetten in de lessen en kan daarmee de kwaliteit en de opbrengsten van het onderwijs verbeteren.

Een samenleving waarin niemand wordt buitengesloten is een actueel en belangrijk streven. In Den Haag is er een meerderheid aan minderheden: op 1 januari 2020 was 56% van de Haagse inwoners van niet-Nederlandse afkomst (GGD Haaglanden). Een samenleving van unieke individuen met uiteenlopende sociaal-maatschappelijke achtergronden en religies, en met hun eigen voorkeuren en verwachtingen.

Samenwerkingsverbanden

Het Johan de Witt neemt deel in de volgende samenwerkingsverbanden:

VO Haaglanden

De overkoepelende stichting voor openbaar en algemeen bijzonder voortgezet onderwijs in Den Haag en Rijswijk.
www.vohaaglanden.nl

Opleidingsschool NOD Haaglanden

Samenwerkingsverband van scholen en lerarenopleidingen in de regio Den Haag die studenten voor een belangrijk deel van hun opleiding op de werkplek opleidt.
www.nodhaaglanden.nl

Regionaal Samenwerkingsverband Passend

Voortgezet Onderwijs Zuid-Holland West

(SWVZHW)

De stichting is verantwoordelijk voor het aanbieden van een passende onderwijsplaats voor ruim 36.000 leerlingen in onze regio: Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk.

www.swvzhw.nl

Gemeente Den Haag

Samenwerking op diverse gebieden, bijvoorbeeld gebruik buitensportlocaties, de Stichting Leergeld Den Haag en het Convenant schoolveiligheid.

Stichting Brede Buurtschool

De stichting zet zich samen met ouders en maatschappelijke partners in voor de brede en optimale ontwikkeling van kinderen in de regio Den Haag.

www.sbbdenhaag.nl

Culturele instellingen

Op onze Kunstcampus maken alle leerlingen van de onderbouw kennis met dans, theater, film, beeldende kunst, taal en muziek. De lessen worden verzorgd door kunstinstellingen uit Den Haag.

o.a. www.korzo.nl, www.kunstmuseum.nl, www.filmhuisdenhaag.nl, www.hnt.nl

Politie Den Haag

Op het gebied van veiligheid werkt het Johan de Witt samen met de politie en gemeente Den Haag

Leerlingenpopulatie en -prognose

Het huidige aantal leerlingen bedraagt 2000, verdeeld over meerdere locaties. Het aantal leerlingen op het Johan de Witt blijft naar verwachting redelijk constant rond de 1.970 liggen de komende jaren.

Onze leerlingen komen via verschillende stromen binnen. Zo is er de onderinstroom, leerlingen die met een advies van de basisschool op een van onze afdelingen beginnen. Deze groep is redelijk constant over de afgelopen jaren en groeit nu licht. Johan de Witt Scholengroep merkt steeds sterker dat leerlingen met een hoger advies vanuit het primair onderwijs naar de school komen, waar voorheen deze groep leerlingen meestal naar de wijken buiten de eigen omgeving trok. Een mooie kentering. Daarnaast krijgt de school leerlingen binnen via de ISK-afdeling. Leerlingen die net in Nederland zijn en tussentijds ook vaak doorstromen naar een andere woonlocatie. Tot slot zijn er leerlingen die gedurende hun middelbare schoolloopbaan overstappen naar het Johan de Witt en hier hun diploma halen.

KUKWIJZER

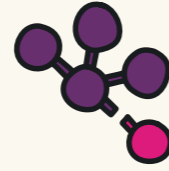
– voor effectief onderwijs –

STARTKLAAR

De docent geeft altijd het goede voorbeeld en positioneert zichzelf bovenaan de schoolladder op zowel kennis, vocabulaire als attitude. Bij de start

van iedere les verwelkomt de docent de leerlingen, noemt namen, maakt een praatje en besteedt aandacht aan het welbevinden van de leerlingen. De leerlingen zitten startklaar en zijn ingelodigd in LessonUp. De docent eist de volledige aandacht voordat hij start met de les en spreekt hoge positieve verwachtingen uit die specifiek, concreet, samenhangend en waarneembaar zijn geformuleerd.

VOORKENNIS ACTIVEREN

De docent activeert relevante voorkennis aan de hand van een terugblik-opdracht. Op deze manier biedt de docent een kapstok om nieuwe stof te verbinden aan de eerder geleerde stof en richting te geven aan het verdere verloop van de les. Tegelijkertijd worden hiermee misconcepties van leerlingen zichtbaar gemaakt, waar de docent vervolgens gericht op in kan spelen.

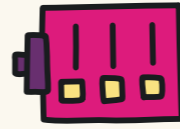
CONCRETE EN HERKENBARE VOORBEELDEN

De docent maakt gebruik van praktische en concrete voorbeelden die voor leerlingen herkenbaar zijn in hun eigen leefwereld zonder dat deze voorbeelden de schoolladder teniet doen. De docent doet hierbij een beroep op dual coding. Door het visuele en het verbale te combineren vergroot de docent de kans dat lesstof beter bij de leerlingen blijft beklijven.

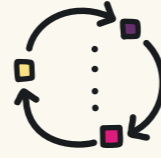
ACTIEVE VERWERKING

De docent zet de leerlingen aan de slag met actieve verwerking van de lesstof. De docent zorgt voor afwisseling in de oefentypes. Leerlingen leren op deze manier verschillende leerstrategieën te gebruiken. De actieve verwerking sluit aan bij de vooropgestelde leerdoelen. Voor leerlingen is duidelijk wat zij moeten doen, hoe zij hulp van de docent kunnen krijgen en hoe zij feedback kunnen krijgen. Daarnaast geeft de docent verlengde instructie aan de leerlingen die het leerdoel nog niet behaald hebben. Verder biedt de docent verrijking en verdieping aan de leerling die dat nodig hebben.

LEERDOELGERICHT WERKEN

De docent geeft duidelijke, gestructureerde en uitdagende instructie gericht op de leerdoelen die RTTI geformuleerd zijn. De docent weet de leerdoelen goed te laten aansluiten bij de voorkennis en het niveau van de leerlingen. Voor leerlingen is duidelijk waaraan en hoe deze les gewerkt wordt, oftewel er is sprake van een Klare taal-instructie. Tegelijkertijd worden hiermee ook de hoge positieve verwachtingen van de docent zichtbaar gemaakt. Verder bestaat de docent aandacht aan taaldoelen en articuleert rustig en helder. Iedere vakdocent op het Johan de Witt is een taalbewuste docent.

FORMATIEF HANDELEN

De docent geeft de leerlingen gedurende de verschillende lesfasen gerichte feedback, feedup en forward op de inhoud van het werk, de taakaanpak, de samenwerking en op zelfsturing om zo het leren zichtbaar te maken. De leerling kan vooruit en weet wat daarvoor nodig is. De docent maakt daarmee continu een gerichte terugkoppeling naar de leerdoelen. Het bevragen van leerlingen en het aanbieden van passende leerstrategieën dienen hierbij gericht te zijn op het stimuleren van kwaliteitsbesef onder leerlingen.

INCLUSIEVE DIDACTIEK

De docent past een inclusieve didactiek toe met nadruk op positieve onderlinge afhankelijkheid tussen leerlingen, interacties tussen leerlingen onderling en interacties tussen docent en leerlingen. Iedereen wordt betrokken bij de les. Door leerlingen hardop te laten denken, elkaar aan te laten vullen, kritisch elkaars antwoorden te laten bestuderen, groepsgesprekken te stimuleren of in break-out rooms aan de slag te laten gaan, komt het samenwerkend-leren centraal te staan en wordt het leerproces zichtbaar gemaakt.

AFSLUITING

De docent controleert in de slotfase van de les of de leerdoelen door alle leerlingen behaald zijn en plaatst de les in de context van de betreffende periode. De docent evalueert samen met de leerlingen de les, het proces en blikkt vooruit.

JOHAN DE WITT

**BIEDT
UITSTEKEND
ONDERWIJS**

**MAKEN
WE SAMEN**

**STAAT MIDDEN
IN DE WERELD**